FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT GIUSEPPE TESAURO

föredraget den 18 maj 1995 *

1. Genom begäran från Monomeles Dioikitiko Protodikeio Rodou och Trimeles Dioikitiko Protodikeio Rodou (förvaltningsdomstolar på Rhodos) att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande ställs återigen frågan om huruvida lokala avgifter som tas ut på varor som förs in i en geografiskt avgränsad del av en medlemsstats territorium är förenliga med gemenskapsrätten. Den i det förevarande fallet ifrågasatta avgiften har nämligen anmärkningsvärda likheter med den "octroi de mer" [sjötull] som tillämpas i de franska utomeuropeiska departementen (nedan kallade "DOM") och som behandlades i målen Legros m. fl. och Lancry m. fl., i vilka domstolen meddelade dom den 16 juli 1992 [1] respektive den 9 augusti 1994 [2].

2. Den avgift som det här är fråga om, en lokal konsumtionsavgift på varor ("dazio di consumo"), infördes under den period då Tolvöarna befann sig under italiensk förvaltning genom två förordningar [decreti] antagna av guvernören i regionen under år 1938 och år 1939. När öarna i fråga införlivades med Greklands territorium år 1946 bibehölls denna avgift genom en serie lagbestämmelser. Den senaste av dessa är förordningen [diatagma] av den 24 september/20 oktober 1958, varigenom gällande bestämmelser om kommuners och andra lokala enheters intäkter sammanställdes. Enligt de bestämmelser som gällde vid tiden för händelserna i de förevarande målen var avgiften — med ett fåtal undantag — tillämplig på alla konsumtionsvaror som inkom inom Tolvöarnas område eller utfördes därifrån och beräknades på värdet av varorna vid den tid då de importerades eller exporterades. Avgiftssatsen fastställdes av kommunstyrelserna i huvudorterna inom det berörda området och fick — i synnerhet vad beträffar varor som infördes till öarna — inte överstiga fyra procent av varornas värde. Om den avgift som de avgiftsskyldiga skulle betala inte erlades, ådömdes de skyldiga böter, vilkas belopp kunde uppgå till tio gånger avgiftsskulden. Intäkterna från avgiften tillföll kommunerna inom regionen i fråga.

3. Det bör påpekas att en tid efter händelserna i målen vid den nationella domstolen — varför detta inte på något sätt påverkar de förevarande målen — upphävdes bestämmelserna om konsumtionsavgift genom artikel 62 i lag nr 2214 av den 27 april 1994, vilken trädde i kraft den 1 juli 1994. Genom denna ersattes den ifrågasatta avgiften med en tilläggsskatt på företagens inkomster.

* Originalspråk: italienska.

1 — C-163/90, Rec. s. I-4625.

2 — Förenade målen C-363/93, C-407/93, C-408/93, C-409/93, C-410/93 och C-411/93, Rec. s. I-3957.

4. De huvudsakliga omständigheterna, som framgår av beslutet om hänskjutande och av akten, är följande. Under perioden mellan den 8 november 1991 och den 26 februari 1992 importerade Maria Simitzi, som är kärande i målen vid de nationella domstolarna, till ön Kos olika varor som kom från olika håll utan att erlägga avgift. På grund av detta fastställde Kos borgmästare i enlighet med gällande lagstiftning att Maria Simitzi var skyldig att betala kommunal importavgift till ett belopp om 490 000 DR respektive 259 000 DR, och böter ådömda för att hon inte hade uppfyllt sina skyldigheter enligt skattebestämmelserna, till ett belopp om 2 452 000 DR respektive 1 497 000 DR. Maria Simitzi väckte talan dels vid Monomeles Dioikitiko Protodikeio Rodou, dels vid Trimeles Dioikitiko Protodikeio Rodou om ogiltigförklaring av dessa beslut. Dessa domstolar, som var tveksamma till om avgiften i fråga var förenlig med gemenskapsrätten, ställde domstolen följande frågor i begäran om förhandsavgörande:

1) Utgör en värdetull som tas ut av en medlemsstat på varor som importeras från en annan medlemsstat, på grund av att de införts i en viss region inom den första medlemsstatens territorium, en avgift med motsvarande verkan som en importtull, även om den också tas ut på varor som införs i denna region från en annan del av samma stats territorium?

2) Utgör en värdetull som tas ut av en medlemsstat på varor som exporteras till en annan medlemsstat, på grund av att de förts ut från en viss region inom den första medlemsstatens territorium, en avgift med motsvarande verkan som en exporttull, även om den också tas ut på varor som förs ut från denna region till en annan del av samma stats territorium?

3) Är de lagbestämmelser enligt vilka de två ovan avsedda avgifterna tas ut förenliga med gemenskapsrätten?

4) Är enligt gemenskapsrätten sådana föreskrifter tillåtna — om den föregående frågan besvaras nekande och med hänsyn till den omständigheten att det för den region där de ovan nämnda avgifterna på värdet tas ut inte finns några specialbestämmelser i Greklands anslutningsakt — varigenom en avgift tas ut på varor som uteslutande från andra regioner inom samma medlemsstat har införts i den ifrågavarande regionen? Är föreskrifter enligt vilka en avgift skall tas ut på varor som sänds från denna region till andra regioner inom samma medlemsstat tillåtna enligt gemenskapsrätten? Eller utgör dessa särskilda avgifter en oförmånlig behandling av de varor som kommer från eller skall sändas till de ovan nämnda regionerna jämfört med de varor som kommer från eller skall sändas till andra medlemsstater och utgör de sålunda hinder för varors fria rörlighet inom den gemensamma marknaden?

5) Om domstolen anser att de ovan nämnda avgifterna utgör en inhemsk skatt: Är dessa avgifter av samma slag som omsättningsskatt och är det förbjudet enligt artikel 33 i rådets direktiv 77/388/EEG att ta ut dessa avgifter i förening med mervärdesskatt?

5. Inledningsvis bör anmärkas att relevansen hos vissa av de frågor som ställts allvarligt kan ifrågasättas. Föremålet för de tvister som gett upphov till förfarandet i fråga är uteslutande — vilket framgår av akten och i synnerhet av själva besluten om hänskjutande och vilket käranden i målen inför den nationella domstolen under förhandlingen har medgett — den avgift som uppbars vid införandet av varor till Tolvöarna, oavsett om det gäller verklig import från andra medlemsstater eller varor som kommer från andra delar av Grekland. Man förstår därför inte hur svaret på de frågor som ställts om den avgift som uttagits vid export kan vara till nytta för de hänskjutande domstolarna för att kunna lösa de tvister som dessa skall avgöra.

Med avseende på detta vill jag erinra om att förfarandet vid begäran om förhandsavgörande, enligt artikel 177 i EG-fördraget och domstolens fasta rättspraxis [3], är en form av samarbete mellan domstolen och de nationella domstolarna, varigenom den förra förser de senare med de gemenskapsrättsliga tolkningsdata som är nödvändiga för att lösa de tvister som är anhängiga vid de senare. Inom ramen för detta samarbete är det förvisso den nationella domstolen, vilken är den enda som har en direkt kunskap om omständigheterna i målet, som är bäst lämpad att bedöma om ett förhandsavgörande är nödvändigt för att den skall kunna avgöra målet. Domstolen har emellertid — mot bakgrund just av den uppgift den har, nämligen att bidra till rättskipningen i medlemsstaten och inte att uttrycka åsikter om allmänna eller hypotetiska frågor — alltid nekat att svara på frågor från de nationella domstolarna när det är uppenbart att den gemenskapsrättsliga bestämmelse beträffande vilken tolkning har begärts inte är tillämplig.

6. Det är emellertid uppenbart att även om domstolen skulle anse att de grekiska föreskrifter enligt vilka en avgift skall tas ut på varor som exporteras från Tolvöarna är oförenliga med artikel 16 i EG-fördraget, skulle ett sådant avgörande inte vara till någon nytta för lösningen av de tvister som är anhängiga vid de hänskjutande domstolarna, vilka rör en avgift som tas ut på varor som införs i denna region.

Härav följer att domstolen enligt min mening inte bör svara på dessa frågor. Den bör istället begränsa sig till att bedöma om den omständigheten att den specifika avgift som är föremål för det förevarande förfarandet till och med tas ut på varor som kommer från regionen i fråga har något inflytande på kvalifikationen av denna.

3 — Se i detta avseende, bland annat för en detaljerad lista över rättspraxis på området, domen i målet av den 16 juli 1992, Lourenço Dias (C-343/90, Rec. s. I-4673, punkt 11—23).

7. Mot bakgrund av det ovan anförda anser jag att de enda frågor som kräver ett svar är de som rör frågorna a) om avgiften i fråga kan anses som en avgift med motsvarande verkan som en importtull, förbjuden enligt artiklarna 9 och 13 i EG-fördraget, trots att den även tas ut på varor som kommer från andra delar av Greklands territorium, b) om dess art inte ändras om den tillämpas på inhemska varor, c) om, för det fall den skulle utgöra en inhemsk skatt, denna avgift är förenlig med artikel 95 i EG-fördraget och med direktiv 77/388/EEG om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning rörande omsättningsskatter.

8. Vad beträffar den första frågan erinrar jag om att domstolen redan har haft tillfälle att uttala sig om denna i det ovan nämnda målet Legros m. fl. [4]. Vid detta tillfälle kvalificerade domstolen en avgift som var proportionell till godsets tullvärde och som av en medlemsstat togs ut på varor som importerades från en annan medlemsstat vid den tidpunkt då de infördes i en region inom den första medlemsstatens territorium, som en avgift med motsvarande verkan som en importtull, trots att den även togs ut på varor som infördes från en annan del av samma medlemsstat [5]. I detta avseende ansåg domstolen det vara utan betydelse att avgiften uttas på grund av att varorna överförs från en region till en annan och inte på grund av att en statsgräns passeras. Eftersom "motiveringen till förbudet mot alla tullar på varor som rör sig mellan medlemsstater är att avgifter, även om de är försumbara, som tillämpas eftersom en gräns passeras, utgör ett hinder för varornas rörlighet", anmärkte domstolen att "en avgift som tas upp vid en regiongräns på grund av att varorna införs i en region i en medlemsstat utgör ett minst lika allvarligt hinder för varors fria rörlighet som en avgift som tas upp vid statsgränsen på grund av att varorna införs i en medlemsstats territorium som helhet" [6].

9. Domstolen uteslöt däremot att den avgift som det då var fråga om skulle utgöra en inhemsk skatt enligt artikel 95 i fördraget eftersom den inte, såsom krävs enligt en fast rättspraxis [7], ingick i ett allmänt system för inhemsk skatt som systematiskt tas ut på olika varukategorier enligt objektiva kriterier som tillämpas oberoende av varornas ursprung, utan uteslutande togs ut på varor som infördes i en bestämd region i en medlemsstat, medan de produkter som kom från regionen systematiskt befriades från avgift just på grund av sitt regionala ursprung.

4 — Ovannämnt under fotnot 1.

5 — Punkt 18.

6 — Punkt 16.

7 — Se exempelvis domen av den 3 februari 1981, kommissionen mot Frankrike (90/79, Rec. s. 283, punkt 14).

Enligt Greklands regering är det emellertid just på denna punkt som den konsumtionsavgift som fram till den 1 juli 1994 tillämpades inom Tolvöarna skiljer sig från den avgift som det var fråga om i det ovan nämnda målet Legros m. fl. Konsumtionsavgiften uttogs även på de varor som lämnade Tolvöarna, däribland sådana som producerades lokalt. Denna systemskillnad visar enligt Greklands regering att avgiften var en inhemsk skatt som utan åtskillnad tillämpades på alla varor och var avsedd att ge de lokala förvaltningarna de ekonomiska medel som var nödvändiga för utövandet av deras verksamhet. Vidare är det just den omständigheten att avgiften tas ut på alla varor som gör att den inte är av protektionistisk art och/eller att den kan snedvrida den fria konkurrensen.

10. Det är inte möjligt att ansluta sig till dessa argument. Oberoende av att nivån på de avgifter som togs ut på de varor som lämnade Tolvöarna var lägre än den som tillämpades på varor som inkom dit, vilket framgår av akten, återstår ett grundläggande faktum: den omständighet som gav upphov till beskattningen var att en gräns passerades — i egentlig mening i det fall då varorna exporterades till andra länder eller i oegentlig mening när de skulle till andra delar av Greklands territorium. Härav följer att avgiften inte i något fall behövde betalas för varor som hade producerats inom Tolvöarna och som där fann direkt avsättning för konsumtion och att endast dessa varor kunde åtnjuta denna fördelaktigare behandling i skattehänseende.

Det förefaller mig inte som om införandet genom de omtvistade föreskrifterna av en avgift, även på de varor som lämnar regionen, vilken i mycket liknar den som tillämpas på import, kan motivera en annan slutsats avseende konsumtionsavgiftens art, det vill säga göra det möjligt att betrakta den som en skatt som tillämpas enligt objektiva kriterier på bestämda varukategorier oavsett deras ursprung.

Vad slutligen beträffar det argument som grundar sig på avgiftens protektionistiska karaktär, anser jag att det är tillräckligt att erinra om att — såsom har angetts i domen av den 1 juli 1969, Sociaal Fonds voor Diamantarbeiters [8] — även om en avgift som åläggs ensidigt och tas ut på utländska varor på grund av att de passerar gränsen, inte skulle vara en tull i egentlig mening, utgör den en avgift med motsvarande verkan enligt artiklarna 9 och 12. Detta gäller även om den inte har någon diskriminerande eller protektionistisk verkan och även om den produkt för vilken den uttas inte konkurrerar med en inhemsk produkt.

11. De nationella domstolarna vill bland annat ha klarhet i om den avgift som tas ut på varor som förs in i Tolvöarnas område utgör en avgift med motsvarande verkan som en importtull till den del den tillämpas på varor som kommer från en annan region i Grekland.

8 — Förenade målen 2/69 och 3/69, Rec. s. 211, särskilt punkterna 11 och 12.

12. I detta avseende vill jag erinra om att domstolen i den nyligen meddelade domen i målet Lancry m. fl. — även den avseende en "octroi de mer" som tillämpades i DOM — påpekade att "enligt själva principen om en tullunion som omfattar all varuhandel inom unionen och inte enbart den inomstatliga handeln, krävs att den fria rörligheten för varor i allmänhet inom unionen och inte enbart handeln mellan staterna skall säkerställas. Om artiklarna 9 och följande uttryckligen enbart avser handeln mellan medlemsstaterna beror detta på att det i dessa artiklar förutsätts att det inte inom staterna finns avgifter med samma utmärkande egenskaper som en tull. Eftersom det är ett nödvändigt villkor för att förverkliga en tullunion som omfattar all varuhandel att det inte finns sådana avgifter, innebär även artiklarna 9 och följande att dessa avgifter är förbjudna" [9].

Ur denna synvinkel är alltså den skada som orsakas gemenskapens tullområdes enhet av inrättandet av en regional tullgräns enligt domstolen densamma oavsett om avgiften tas ut på inhemska produkter eller produkter som kommer från andra medlemsstater, på grund av att de passerar denna gräns.

13. I det förslag till avgörande som jag framlade i det målet hävdade jag en motsatt ståndpunkt jämfört med den som domstolen intog. Jag ansåg att när en vara som kommer från en medlemsstat förs från en region till en annan i denna stat, uppfyller den inte det grundläggande och nödvändiga villkor som måste vara uppfyllt för att artiklarna 9 och följande skall vara tillämpliga, nämligen att den gräns som skiljer en stat från en annan skall passeras. Jag anmärkte i förslaget att tullområdets enhet inte får uppfattas som någonting som är avskilt från reglerna om tullunionen i fördraget, vilka syftar till att undanröja handelshindren mellan medlemsstaterna och inte dessutom mellan regioner eller kommuner inom en och samma medlemsstat. Mot bakgrund av det ovan anförda kom jag i mitt förslag fram till slutsatsen att uppfattningen att det enligt artikel 12 förutsätts att tullarna mellan regioner och kommuner inom en och samma medlemsstat skall avskaffas inte har någon adekvat grund i föreskrifterna i fördraget. Dessutom skulle en flera årtionden gammal rättspraxis avseende rent inhemska fall ifrågasättas, inte enbart beträffande tullunionen och rörlighet för varor, utan även beträffande tjänster och allmänt beträffande personer.

14. Domstolen valde emellertid en sådan lösning. Även om jag inte anser att jag bör ändra den ståndpunkt som jag har givit uttryck för i det ovan nämnda målet Lancry m. fl. beaktar jag denna rättspraxis, mot bakgrund av vilken den fråga som jag för dagen har framför mig alltså skall lösas på så sätt att en avgift som en medlemsstat tar upp när varorna, av vad slag de än må vara, förs in i en region inom dess territorium utgör en avgift med motsvarande verkan som en importtull, även när den tas ut på varor som kommer från en annan region i samma medlemsstat.

9 — Ovannämnd i fotnot 2, punkt 29.

15. Med tanke på den slutsats som jag kommit till avseende den förevarande avgiftens art, nämligen att den utgör en avgift med motsvarande verkan som en importtull, anser jag det inte nödvändigt att svara på frågan om huruvida denna avgift är förenlig med artikel 95 i fördraget och med rådets direktiv 77/388/EEG eftersom, såsom framgår av domstolens fasta rättspraxis [10], enligt fördragets system samma avgift inte samtidigt kan ingå i gruppen avgifter med motsvarande verkan enligt artiklarna 9, 12 och 13 i fördraget och i gruppen inhemsk skatt enligt artikel 95.

16. Greklands regering har — om domstolen skulle förklara att en avgift av sådant slag som konsumtionsavgiften är otillåten — yrkat att domstolen skall begränsa domens verkningar i tiden. Regeringen har gjort gällande dels de allvarliga ekonomiska följderna för de lokala förvaltningarna av en dom varigenom avgiften i fråga skulle förklaras oförenlig med gemenskapsrätten, dels den osäkerhet som skulle kvarstå avseende den faktiska omfattningen av ett förbud mot avgifter med motsvarande verkan fram till meddelandet av de ovan nämnda domarna Legros m. fl. och Lancry m. fl.

I detta avseende bör det erinras om att den tolkning som domstolen gör av en regel inom gemenskapsrätten när den utövar sin behörighet enligt artikel 177 i EG-fördraget — som bekant — klargör och förtydligar denna regel så som den bör eller borde ha förståtts och tillämpats sedan den trädde i kraft. Härav följer i princip att den regel som tolkats på detta sätt skall tillämpas av domstolen på rättsliga förhållanden som förelåg före domstolens tolkning i domen, under förutsättning att det inte är fråga om rättsliga förhållanden som inte längre har några verkningar (till följd av att en förfallotid har löpt ut eller på grund av preskription) och att de förutsättningar är uppfyllda som gör det möjligt att väcka talan vid behörig domstol i ett mål avseende tillämpningen av den nämnda regeln.

17. Enbart då det föreligger särskilda omständigheter har domstolen — med tillämpning av rättssäkerhetsprincipen — förklarat sig kunna begränsa möjligheten för de berörda att åberopa den bestämmelse som på detta sätt har tolkats för att ifrågasätta rättsliga förhållanden som uppkommit i god tro [11]. Varje gång domstolen har dömt på detta sätt har den använt sig av två kriterier. För det första har den bedömt de möjliga praktiska konsekvenserna av sina avgöranden om dessas verkningar i tiden inte skulle begränsas, medan den emellertid har angett att "man skall inte gå så långt som att rucka på rättens objektivitet och äventyra dess framtida tillämpning på grund av de återverkningar som ett domstolsbelut kan medföra på det förgångna" [12]. För det andra har den ställt sig frågan om det finns någon

10 — Se till exempel domen av den 7 maj 1987, Co-Frutta (193/85, Rec. s. 2085, punkt 8—11).

11 — Se i synnerhet domarna av den 8 april 1976, Defrenne (43/75, Rec. s. 455, punkt 71—75), av den 2 februari 1988, Blaizot (24/86, Rec. s. 379, punkt 27—33), av den 17 maj 1990, Barber (C-262/88, Rec. s. I-1889, punkt 41—45), och den ovan nämnda domen i målet Legros m. fl. (punkt 30—36).

12 — Se på senare tid den ovan nämnda domen i målet Legros m. fl., punkt 30.

objektiv osäkerhet avseende räckvidden hos den gemenskapsrättsliga regel som är föremål för den tolkning som gjorts genom domen och i vilken mån gemenskapsinstitutionernas eget handlingssätt har kunnat bidra till att denna osäkerhet har uppkommit [13].

18. Om de kriterier som har utarbetats genom domstolens rättspraxis skall tillämpas på det förevarande fallet måste de fall då konsumtionsavgiften tillämpades på de varor som importerades till Tolvöarna från länder i gemenskapen särskiljas från de fall då denna avgift togs ut på varor som kom från andra regioner i Grekland.

I det första fallet förefaller det inte finnas någon anledning att begränsa domens verkningar i tiden. Enligt artikel 29 i Akten om anslutningsvillkoren för Hellenska republiken samt om anpassningarna av fördragen [14], som ingår i del fyra i denna ("övergångsbestämmelser"), skall avgifter som har en verkan motsvarande importtullar avskaffas gradvis fram till den 1 januari 1986. Det föreskrivs inga undantag på denna punkt och det finns inga andra bestämmelser enligt vilka tillämpningen av gemenskapsrätten skulle underkastas särskilda villkor på Tolvöarna, i motsats till vad som var fallet för DOM. Det förefaller för övrigt inte — och den grekiska regeringen har heller inte hävdat detta — som om någon rättsakt från gemenskapens institutioner lett till berättigade tvivel avseende huruvida avgiften i fråga är förenlig med gemenskapsrätten, även detta i motsats till vad som var fallet med den "octroi de mer" som tillämpades i DOM.

19. Situationen är däremot helt annorlunda vad beträffar sådana fall då avgiften i fråga tillämpades på varor som inte kom från en annan medlemsstat, utan från en annan region i samma medlemsstat. Det bör anmärkas att domstolens rättspraxis på denna punkt har varit fast ända fram till den ovan nämnda domen i målet Lancry m. fl. Domstolen ansåg dessförinnan att fördragets regler inte var tillämpliga på rent inhemska fall och uteslöt att den omständigheten att en nationell lagstiftning förklaras oförenlig, till den del den tillämpas på varor som importeras från en annan medlemsstat, nödvändigtvis måste medföra att det även är omöjligt att använda den på inhemska produkter [15].

13 — Se på denna punkt den ovan nämnda domen i målet Legros m. fl., punkterna 31 och 32.

14 — EGT nr L 291, 1979, s. 17.

15 — Jag hänvisar för en analys av denna rättspraxis till mitt förslag till avgörande i det ovan nämnda målet Lancry m. fl. I detta sammanhang begränsar jag mig till att särskilt erinra om domen i målet Drei Glocken (dom av den 14 juli 1988, 407/85, Rec. s. 4233), i vilken domstolen har förklarat att det är oförenligt med artiklarna 30 och 36 i EEG-fördraget att utvidga ett förbud att sälja pasta tillverkad av mjukt vete eller en blandning av mjukt och hårt vete till importerade produkter. Vid det tillfället kom domstolen, som svar på en invändning av Italiens regering — vilken för att försvara den nationella lagen om pasta hade gjort gällande att förbudet var nödvändigt för att tillförsäkra en avsättningsmöjlighet för odling av hårt vete — med följande precisering: "Inledningsvis bör det understrykas att det är fråga om en utvidgning av lagen ... till importerade produkter och att det *enligt gemenskapsrätten inte krävs att lagstiftaren upphäver lagen vad beträffar pastaproducenter inom Italiens territorium*" (min kursivering).

Domen i målet Lancry m. fl. innebar alltså en grundläggande förändring av den inställning som domstolen dittills hade haft [16]. Härav följer att fram till dagen för denna dom skulle Republiken Grekland, liksom de lokala myndigheterna på Tolvöarna, skäligen ha kunnat anse att de nationella föreskrifterna avseende konsumtionsavgift inte innebar några problem avseende förenligheten med gemenskapsrätten, åtminstone inte till den del de tillämpades på produkter som kom från denna stat.

20. Mot bakgrund av dessa omständigheter och i synnerhet av att kravet på rättssäkerhet bör iakttas, föreslår jag domstolen att besluta att det inte skall kunna göras gällande att en sådan avgift som konsumtionsavgiften är oförenlig med fördraget till den del den är tillämplig på produkter som kommer från Republiken Grekland i fråga om rättsförhållanden som har upphört före den 9 augusti 1994, dvs. den dag då domen i målet Lancry m. fl. meddelades. Följaktligen kan denna oförenlighet — med tanke på att föreskrifterna i fråga upphävdes från och med den 1 juli 1994 — enbart åberopas till stöd för begäran om återbetalning av avgiften av dem som före denna dag har väckt talan vid domstol eller framställt motsvarande anspråk avseende pålagan i fråga.

21. Jag föreslår alltså att domstolen skall besvara de frågor som ställts av de hänskjutande domstolarna på följande sätt:

1) EEG-fördragets bestämmelser om avgifter med motsvarande verkan som importtullar skall tolkas så, att en avgift som är proportionell mot varornas

16 — I doktrinen har denna förändring noga framhävts. Se kommentar till domen av Rigaux, A. och Simon, D., i *Europe*, 1994, Act. n. 361, s. 10. Dessa författare anser att avgörandet innebär en genomgripande förändring av uppfattningen om motiveringen till förbuden i artikel 9 och följande i fördraget, liksom även begreppen import och export som används där, och talar i detta avseende om ett sannskyldigt "juridiskt vidunder"; se även kommentaren av Keppenne, J. P., och Van Ypersele, P.: "Vers une application du droit communautaire à des obstacles à la libre circulation des marchandises à l'intérieur d'un État membre", i *Journal des tribunaux/droit européen*, 1994, s. 179, vari författarna välkomnar den nya inriktningen i rättspraxis och, avseende domens konsekvenser för den belgiska rättsordningen, påpekar att om det tidigare var så att enbart den nationella skiljedomstolen var behörig att döma i frågan om principerna om varors fria rörlighet var förenliga med eventuella hinder skapade av de olika regioner och communautés [sammanslutningar av kommuner] som Konungariket Belgien består av, kommer i framtiden även EG-domstolen att vara behörig att avgöra tvister som kan uppstå på denna punkt.

värde och som tas ut av en medlemsstat på varor som importeras från en annan medlemsstat, på grund av att de införts i en region inom den första medlemsstatens territorium, är förbjuden, trots att den också tas ut på varor som införts i denna region från en annan del av samma medlemsstat.

2) EEG-fördragets bestämmelser om avgifter med motsvarande verkan som importtullar skall tolkas så, att en avgift som är proportionell mot varornas värde och som tas ut av en medlemsstat på alla varor som införs i en region inom den första medlemsstatens territorium är förbjuden, även om den också tas ut på varor som införs i denna region från en annan del av samma medlemsstat.

3) EEG-fördragets bestämmelser om avgifter med motsvarande verkan som importtullar kan inte åberopas till stöd för krav på att erhålla återbetalning av en sådan avgift som konsumtionsavgiften som har betalats på varor från andra delar av samma medlemsstat före den 9 augusti 1994, utom för sökande som före denna dag har väckt talan vid domstol eller framställt motsvarande anspråk i fråga om denna pålaga.